

ΕΤΟΣ 52ον

18 Απριλίου 2004

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 16 (2655)

Οι τρεις αρνήσεις: Πέτρος, Ίούδας, Θωμάς

*«Καί ἀπεκρίθη Θωμᾶς καί εἶπεν αὐτῷ·
Ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου»*

Στήν ιστορία αὐτῶν πού ἀκολούθησαν τό Χριστό ὑπῆρξαν ἀρκετές περιπτώσεις ἀνθρώπων πού σέ μιά στιγμή ἀδυναμίας λήγισαν. Τά γεγονότα γύρω ἀπό τό πάθος καί τήν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου, πού ἐντονότερα ζωντάνεψαν μέσα μας οἱ τελευταίες ἐβδομάδες, μᾶς θύμισαν τρεῖς χαρακτηριστικές ἐπώνυμες περιπτώσεις: τήν κάμψη τοῦ Πέτρου, τήν πτώση τοῦ Ίούδα, τήν «καλή», ὅπως ὀνομάζεται ἀπιστία τοῦ Θωμᾶ.

Ἡ κάμψη τοῦ Πέτρου ἦταν μιά ἔμφαση ἀδυναμίας, μιά συνέπεια τῆς ὑπερβολικῆς ἐμπιστοσύνης στήν ἀφοσίωσή του στό Διδάσκαλο. Ἡ πτώση τοῦ Ίούδα εἶχε ἀφορμή τή σύγχυση καί τή φιλαργυρία. Διαφορετικά εἶχε φαντασθεῖ τό Μεσσία κι ὅταν διαπίστωνε ὅτι ὁ πραγματικός Χριστός δέν ἔμοιαζε στό εἶδωλο πού εἶχε πλάσει μέ τό μυαλό του, θυσίασε διά τῆς προδοσίας του τήν Ἀλήθεια καί ὄχι τήν ψευδαίσθησή του. Τό Θωμᾶ τόν σταμάτησε ἡ συρροή τῶν τελευταίων θλιβερῶν γεγονότων καί ἀναζήτησε τό Θεό στά ὄρια τῶν λογικῶν αἰσθήσεων. Καί στίς τρεῖς περιπτώσεις ὁ Κύριος, ὅπως γνωρίζουμε, ἐπεμβαίνει προσωπικά.

Τό ξέσπασμα τῆς πίστεως

Στήν περίπτωση τοῦ Θωμᾶ, ἔφθασε ἡ ἀπλή παρουσία τοῦ Κυρίου γιά νά τόν συνεφέρει καί νά τόν ἀποκαταστήσει στήν πρώτη του σχέση καί ἐμπιστοσύνη. Ὁ Θωμᾶς εἶχε ἀποσυρθεῖ στή μόνωση γιά νά βρεῖ τόν ἑαυτό του. Ἡ λύση ὅμως τοῦ προβλήματος πού τόν ἀπασχολεῖ δέν πραγματοποιεῖται στή μοναξιά του, ἀλλά διά τῆς ἐπιστροφῆς του στήν κοινότητα τῶν Μαθητῶν. Ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς τόν συναντᾶ καί ὄχι στό μέρος πού ἦταν ἀπομονωμένος. Ἔρχεται μέσα στήν κοινότητα τῶν Ἀποστόλων, στήν Ἐκκλησία, ἀλλά γιά νά τόν συναντήσει προσωπικά. Καί τοῦ λέει: «Φέρε τόν δάκτυλό σου ἐδῶ καί κοίταξε τά χέρια μου καί φέρε τό χέρι σου καί βάλτε το στήν πλευρά μου καί μή γίνεσαι ἄπιστος, ἀλλά πιστός». Ὁ Ἀπόστολος Θωμᾶς ἀμέσως ἀνταποκρίνεται στήν προσαγή-παράκληση τοῦ Κυρίου καί πρῖν ἀκόμη ψηλαφίσει τό Χριστό ξεπᾶ σέ ὁμολογία πίστεως: «Ὁ Κύριός μου καί ὁ Θεός μου».

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ίωάν. κ' 19-31)

Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ

Οὔσης ὀψίας, τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν Σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, ὅπου ἦσαν οἱ Μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνῃ ὑμῖν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ. Ἐχάρησαν οὖν οἱ Μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· Εἰρήνῃ ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον. Ἐὰν τινων ἀφήτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. Θωμᾶς δέ, εἷς ἐκ τῶν Δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν, ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Ἐλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι Μαθηταί· Ἐωράκαμεν τὸν Κύριον· Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν· ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν· Εἰρήνῃ ὑμῖν. Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἴδε, καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου· καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευρὰν μου· καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός· **καὶ ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.** Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἐώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν Μαθητῶν αὐτοῦ, ἃ οὐκ ἔστι γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες, ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Δύο σημεῖα ὀφείλομε νά προσέξουμε σ' αὐτὴ τὴν ὁμολογία: α) Ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς δέν ἐπισημαίνει ἀπλῶς τὴν ταυτότητα τοῦ Ἀναστάτου Κυρίου μέ τόν Ἰησοῦ Χριστό, ἀλλὰ καὶ ἀναγνωρίζει τὴ θεότητα Του. β) Ἡ ἀναγνώριση αὐτὴ δέν εἶναι γενικὴ, ἀλλὰ ἔχει τὸ χαρακτῆρα τῆς προσωπικῆς σχέσεως καὶ τῆς ὑπαρξιακῆς τοποθετήσεως.

Υπάρχουν, ἴσως, στιγμὲς πού καὶ ἐμεῖς ὡς ἄνθρωποι ἀτελεῖς καὶ ἀδύναμοι, κλεινόμαστε στὶς δικές μας σκέψεις, καὶ ψάχνουμε τὸ Χριστό μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία Του ἢ ζητᾶμε σημεῖα γιὰ νά πιστέψουμε. Γιὰ νά ἀποφύγουμε αὐτὸν τὸν πειρασμό ἢ Ἐκκλησία μᾶς διδάσκει ὅτι τὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ τὴ βιώνουμε σέ τρεῖς εὐλογημένες καταστάσεις:

Πρῶτον, στὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. Ἐάν θέλουμε δηλαδὴ νά γνωρίσουμε τὸ Χριστό, ὑπάρχει μόνο μία ὁδός, ἡ ὁδός τῶν ἐντολῶν. Ὅποιος δεχτεῖ τὸ σταυρό Του, πού εἶναι τὸ κεφάλαιο ὄλων τῶν ἐντολῶν, αὐτὸς βρίσκει τὴ δόξα Του.

Δεύτερον, μέ τὴ συμμετοχὴ μας στὰ ἱερά Μυστήρια. Δέν εἶναι τυχαῖο τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Θ. Λειτουργία τελειώνει μέ τὴν ὁμολογία, πού ψάλλει ὁ ἄγιος ἄγγελος: «Εἶδομεν τὸ φῶς...». Δέν εἶναι καθόλου ποιντικὸς ὁ λόγος. Εἶναι ἡ πλήρης καὶ ἰσχυρὴ βεβαίωση αὐτοῦ πού αὐθεντικὰ ἔχουμε βιώσει.

Τρίτον, διὰ τῆς προσευχῆς, ὅταν οἱ χαριτωμένοι ἄνθρωποι, ἐκεῖνοι πού ἀγωνίζο-

Μετάφραση τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς

Κατά τὴν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τῆς πρώτης τῆς ἐβδομάδος, καὶ ἐνῶ οἱ πόρτες ἦσαν κλειστές, ἐκεῖ ὅπου ἦσαν συγκεντρωμένοι οἱ μαθηταί, διότι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους, ἦλθε ὁ Ἰησοῦς καὶ στάθηκε εἰς τὸ μέσον καὶ τοὺς λέγει, “Εἰρήνη νὰ εἶναι μαζί σας”. Ὃταν εἶπε αὐτό, τοὺς ἔδειξε τὰ χέρια του καὶ τὴν πλευράν του. Οἱ μαθηταί ἐχάρησαν διότι εἶδαν τὸν Κύριον. Ὁ Ἰησοῦς τοὺς εἶπε πάλιν, “Εἰρήνη νὰ εἶναι μαζί σας. Καθὼς ἔστειλε ἐμέ ὁ Πατέρας καὶ ἐγὼ στέλλω ἐσᾶς”. Ὃταν εἶπε αὐτό, ἐφύσησε εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τοὺς λέγει, “Λάβετε Πνεῦμα Ἅγιον· ἐάν συγχωρήσετε τίς ἁμαρτίες κανενός τοῦ εἶναι συγχωρημένες· ἂν κανενός δέν τίς συγχωρήσετε, θά μείνουν ἀσυγχώρητες”. Ὁ Θωμᾶς, ἓνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα, ὁ ὀνομαζόμενος Δίδυμος, δέν ἦτο μαζί τους ὅταν ἦλθε ὁ Ἰησοῦς. Τοῦ εἶπαν λοιπὸν οἱ ἄλλοι μαθηταί, “Εἶδαμεν τὸν Κύριον”. Αὐτὸς δὲ τοὺς εἶπε, “Ἐάν δέν ἰδῶ εἰς τὰ χέρια του τὸ σημάδι ἀπὸ τὰ καρφιά καὶ δέν βάλω τὸ δάκτυλό μου εἰς τὸ σημάδι ἀπὸ τὰ καρφιά καὶ δέν βάλω τὸ χέρι μου εἰς τὴν πλευράν του, δέν θά πιστέψω”. Ὑστερα ἀπὸ ὀκτὼ ἡμέρες ἦσαν πάλιν μέσα εἰς τὸ σπίτι οἱ μαθηταί του καὶ ὁ Θωμᾶς μαζί τους. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐνῶ οἱ πόρτες ἦσαν κλειστές, ἐστάθηκε εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπε, “Εἰρήνη νὰ εἶναι μαζί σας”. Ἐπειτα λέγει εἰς τὸν Θωμᾶν, “Φέρε τὸ δάκτυλό σου ἐδῶ καὶ κύτταξε τὰ χέρια μου καὶ φέρε τὸ χέρι σου καὶ βάλε το εἰς τὴν πλευράν μου καὶ μὴ γίνεσαι ἄπιστος ἀλλὰ πιστός”. **Ὁ Θωμᾶς τοῦ ἀπεκρίθη, «Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου»**. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ λέγει, “Ἐπειδὴ μέ εἶδες, ἐπίστεψες. Μακάριοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ δέν μέ εἶδαν καὶ ὅμως ἐπίστεψαν”. Καὶ ἄλλα πολλὰ θαύματα ἔκανε ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν του, τὰ ὅποια δέν εἶναι γραμμένα εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο. Ἀλλ’ αὐτὰ ἔχουν γραφῆ γιὰ νὰ πιστέψετε ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Χριστός ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ πιστεύοντες νὰ ἔχετε ζωὴν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλα, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀθιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

νται γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν, τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ στὴ ζωὴ τους, καὶ ζοῦν τὴ μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀξιῶνται νὰ δοῦν τὸ Χριστό.

Ὁ θησαυρός τῆς Ἐκκλησίας

Αὐτὸς ὁ θησαυρός τῆς γνώσεως τοῦ Προσώπου τοῦ Χριστοῦ φυλάσσεται στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτὴ τὴν πραγματικότητα μᾶς ὑπενθυμίζει τὸ γεγονός τῆς καθῆς ἀπιστίας τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πνευματικοῦ μας ἀγώνα ἄς θυμόμαστε, ὅτι γιὰ ὅλους ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει μιὰ κρίσιμη ὥρα, μιὰ δοκιμασία, ἕναν πειρασμό, ποὺ θά ἐλέγξει τὴ γνησιότητά μας στὴν πίστη. Πολλοὶ εὐχόμαστε νὰ μὴν περάσουμε μιὰ τέτοια δοκιμασία, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς χριστιανικῆς ζωῆς δέν ὑπάρχει.

Ἀδελφοί μου, εἶθε νὰ δώσει ὁ Θεὸς ἡ ἀναστάσιμη κραυγὴ τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ, «Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου», καὶ ἡ προσωπικὴ βεβαιότητα ὅτι «ἀνέστη ὁ Κύριος ὄντως» νὰ πλημμυρίσει καὶ τὴ δική μας ὑπαρξη.

† Ὁ Φ.Ἀ.

18 Ἀπριλίου 2004: ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΘΩΜΑ (ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ)
Ἁγίων πέντε νεομαρτύρων Θεοδώρου, Ἐμμανουήλ, Μιχαήλ, Γεωργίου καὶ Γεωργίου
τῶν ἐκ Σαμοθράκης καὶ ἐν Μάκρῃ Ἀλεξανδρουπόλεως († 1835) Σάββα τοῦ
στρατηλάτου, Ἰωάννου δόσιου καὶ Ἀθανασίας τῆς ἐξ Αἰγίνης νεομάρτυρος († 1526).
Ύμνος: -- Ἑωθινόν: Α΄ – Ἀπόστολος: Πράξ. ε΄ 12-20 – Εὐαγγέλιον: Ἰω. κ΄ 19-31.

Ἡ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 25 Ἀπριλίου, Τῶν Μυροφόρων.
Ἀπόστολος: Α΄ Πέτρου ε΄ 6-14 – Εὐαγγέλιον: Μάρκ. ιε΄ 43-ις΄ 8.

ΕΚΛΕΚΤΑ ΠΑΤΕΡΙΚΑ – ΑΣΚΗΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΣΕ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΜΙΚΡΗ ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ. Πατερικά φιλοκαλικά κείμενα, τόμος Α΄
(Ἀρχιμ. Εὐσεβίου).

ΜΙΚΡΗ ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ. Πατερικά φιλοκαλικά κείμενα, τόμος Β΄ (Εὐαγγ.
Γ. Καρακοβούνη).

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ. Εἰσαγωγή, κείμενα, σχόλια (Καθηγ. Ἡλία Μου-
τσούλα, Κίμ. Παπαχριστόπουλου).

ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ: ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ καὶ ἄλλα κείμενα. Εἰσαγωγή, κεί-
μενα, σχόλια (Καθηγ. Στυλ. Παπαδόπουλου, Βασ. Μουστάκη).

ΜΙΛΑΕΙ Ο ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ. Εἰσαγωγή, κείμενα, σχόλια
(Καθηγ. Στυλ. Παπαδόπουλου καὶ ὀμάδας θεολόγων).

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ, ἁγίου Μαξίμου τοῦ
Ὁμολογητοῦ. Εἰσαγωγή, κείμενα, σχόλια (Πρωτοπρ. Δημ. Στανιλοάε,
Ἰγν. Σακαλῆ).

«ΕΙΣ ΥΨΟΣ ΝΟΗΤΟΝ...». Λόγος περὶ προσευχῆς τοῦ ἁγίου Νείλου τοῦ
Ἀσκητοῦ. (Ἀνάλυση τοῦ θέματος προσευχῆ ἀπ' τὸν Ἀρχιμ. Εὐσ. Βίττη).

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: 1) Κάθε Σάββατο καὶ ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τὸ κήρυγμα τῆς
«Φωνῆς Κυρίου», στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγείται ἡ Ἀκολουθία
τοῦ Ἑσπερινοῦ, σὴν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροστατεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ θά ὀμιλεῖ.
2) Κάθε Δευτέρα καὶ ὥρα 4.30 μ.μ. γίνεται τὸ κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου» στὸν Ἱ. Προσκυνημα-
τικό Ναὸ Ἁγίας Βαρβάρας στὸν ὁμώνυμο Λῆμο Ἀττικῆς. Προηγείται ἡ Παράκληση τῆς Ἁγίας καὶ
ὀμιλεῖ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Φαναρίου κ. Ἀγαθάγγελος.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασοῦ 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότις - Διευθυντίς: Ἐπίσκοπος Φαναρίου
Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ἐπί τῶν ἱερῶν ναῶν
διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὄλο τὸν κόσμο μέσω Ἴντερνετ: <http://www.apostoliki-diakonia.gr>